

Tagasi

2021

tulemised

Foto: Eve Kruuse

Integratsiooni
Sihtasutus

Eestise naasmise praktiline info ja tagasitulijate lood

Tagasi Eestis?

Oleme sulle toeks!

Integratsiooni Sihtasutus

Irene Käosaar

Integratsiooni Sihtasutuse
juhataja

Meil kõigil on oma juured – nende tunnetamine on oluline ja vahel isegi kirjeldamatu. Iga aastaga on aina rohkem neid eestlasi, kes on võõrsil sündinu, kasvanu või elanuna võtnud vastu oma juurte kutse ning pöördunud tagasi Eestisse. Küllap siin, Eestiski on erinevaid päevi – päikeselisi ja kuldkollaseid, uduseid ja vihmaseid. Tunne, et oled kodus, oma maal ja inimeste seas, on oluline kõigile.

Integratsiooni Sihtasutus on teile koju, juurte juurde jõudmisel igati toeks.

Aastas pöördub Eestisse tagasi ligi 7000 Eesti juurtega inimest. Tundes huvi Eesti elu vastu, võtab nii mõnigi neist ühendust Eesti Integratsiooni Sihtasutusega. Ühendust võetakse ka enne Eestisse elama asumist, et põhjalikumalt tagasitulekut planeerida.

Trükises olevad lood annavad läbilõike tagasitulijate tegemistest ja kohanemisest. Ootame ka edaspidi tagasipöördujaid Eesti Integratsiooni Sihtasutusse, et küsimustele vastused saada, eesti keelt õppida või lihtsalt oma lugu meiega jagada.

Kaire Cocker

Integratsiooni Sihtasutuse
rahvuskaaslaste nõustamisteenus
valdkonnajuht

Tulla Eestisse elama oli Marina unistus

Marina, kes sündis ja kasvas Kasahstanis, teadis kogu elu, et päritolult on ta tegelikult eestlane. Tema vanaisa Oskarit tabas sama saatus nagu tuhandeid teisi eestlasi – ta represseeriti ja saadeti Eestist välja.

Lapsena teadis Marina ka mõningaid eestikeelseid sõnu ning suviti käisid ema ja vanaisa Eestis sugulastel külas, aga pärast nõukogude korra lagunemist kaotasid nad siinsete sugulastega kontakti täielikult.

Ühel päeval jäi Marinale silma artikkel sellest, et Eesti kodanike järeltulijad saavad automaatselt Eesti kodakondsuse. Naine sai Eesti Integratsiooni Sihtasutusest teada, et Eesti kodaniku järeltulijana võib ta tõepoolest taotleda Eesti kodakondsust, aga selleks on vaja vanaisa sünnitunnistust, mida tal muidugi ei olnud. «Minus tekitas suurt põnevust juba ainuüksi teadmine, et mul oleks võimalus saada Eesti kodakondsus ja tulla elama Eestisse – maale, millest olin nii palju kuulnud,» räägib Marina õhinaga.

Ta küsis emalt kõik veel alles olevad vanad dokumendid, mis olid hoolikalt pakitud nahast kaante vahele. Marina uuris ja sai teada, et 1924. aastal, kui vanaisa sündis, ei antud sünnitunnistusi, vaid tehti sissekanne kirikuraamatusse. «Seda lugedes meenus mulle kohe, et vanaema oli vanaisa sõnade järgi, ilmselt lihtsalt mälestuseks, kirjutanud üles

perekonda puudutavaid fakte. Nii oli seal kirjas, et Eestist välja saates võeti neilt ära kaks lehma, vana hobune, 10 kana ja vana veoauto Chevrolet,» jutustab Marina. Kirjas oli ka selle kiriku nimi, kus vanaisa ristiti, kuid paraku oli see vigaselt kirjutatud, nii et tal ei õnnestunud kirikut leida. Siis otsis ta internetist välja kõigi Eesti kirikute nimekirja, kus oli kahe kiriku nimi pisut sarnane sellega, mille vanaema oli üles tähendanud. «Ma kirjutasin nendele kirikutele ja ühest vastati, et minu esivanemad on tõepoolest nende kirikuraamatus kirjas,» rõõmustab Marina.

Ametliku dokumenditaotluse esitas Marina Eesti saatkonda novembris ja juba jaanuari alguses oli dokument valmis. Dokumendile järele minnes andis ta kohe sisse ka avalduse, et saada endale ja lastele Eesti kodakondsus. Aprillis said nad kätte Eesti passid ja 2021. aasta juunis lendas ta lastega, igaühel üks kohver näpu otsas, Tallinnasse. Kõik ülejäänud asjad jäid kastidesse pakituna Kasahstani, sest polnud nii palju raha, et neid Eestisse saata.

«Mu poeg küsis, et ema, kuidas me ikka läheme elama maale, kus me ei ole mitte kunagi käinud. Vastasin, et Eestis elamine on minu unistus, sest juba vanaisa-vanaema ja ema rääkisid palju Eestist ning Tallinnast. Esimesest päevast peale olen armunud sellesse riiki, pealinna, inimestesse,» räägib Marina.

14-aastaselt pojal jäid Kasahstani maha sõbrad. Vast seepärast eitas ta algul Eestis olles kõike, justkui talle ei meel-

diks siin mitte miski. Emal õnnestus suunata Kasahstanis judoga tegele-
nud poeg Eestiski judo trenni ja kohe
ka spordilaagrisse. Seal leidis poiss
uued sõbrad ja sellest peale meeldib ka
temale elu Eestis.

Lapsed lähevad kooli, poeg venekeel-
sesse, aga tütre plaanivad vanemad
panna eestikeelsesse. Küll aasta noo-
remasse klassi kui ta Kasahstanis käis,
aga nii õpib paremini eesti keelt ja koha-
neb kergemini siinsete oludega. «Mulle
imponeerib Eesti koolisüsteem. Ma ta-
han, et ta õpiks koolis, kus pööratakse
rohkem tähelepanu isiksuse arengule,»
selgitab Marina.

Eestis on rohi rohelisem

«Seni olen ma Eesti eluolu üle ainult
meeldivalt üllatunud,» räägib Marina.
«Imetlen, kuidas töötavad riigiasutused –
kõike tehakse internetis ja kiiresti. On siis
abi vaja mõne dokumendi vormistamisel
või ei tea ma mõnd vajalikku seadust –
iga küsimusega aidatakse,» imestab Ma-
rina. «Eesti Integratsiooni Sihtasutuse
nõustajatelt sain väga palju abi ja tuge.
Nad aitasid mul täita dokumente ja asju
õigesti ajada. Samuti andsid infot koo-
lisüsteemi ja laagrite kohta, ka rahalist
tagasipöördumistoetust sain neilt. Aidati
küsimustes, mis võib-olla ei kuulugi nen-
de kohustuste hulka.»

Kui siin sündinud inimesed, kellel puudub
teises riigis elamise kogemus, on sageli

Fotod: erakogud

rahulolematud linnas jalgrattaga liiklemi-
se võimaluste üle, siis Marinat üllatas, et
linnaliikluses on üldse mõeldud jalgrattu-
rite peale. Ta imetleb, kui toredad laste
mänguväljakud siin on, ja rõhutab, et linn
on väga puhas.

«Eesti loodusest rääkides saan siin elades
aru, kust on pärit väljend «Seal on
rohi rohelisem, kus meid ei ole». Siin,
Eestis ongi ju rohi tõepoolest rohelisem.
Pealegi on õhk usumatult puhas!» jätkab
Marina kodumaa kiitmist. Ainus, mis
teda siin häirib, on valgusfooride natuke
liiga pikad tsüklid. Ei muud.

Vieiks aastaks Eesti elamisloa saanud
abikaasa leidis töökoha üsna pea pärast
Eestisse jõudmist, aga Marina on Töötu-
kassas töötuna arvel. Talle huvipakkuvat
erialadel nõutakse eesti keele oskust.
«Kavatsen eesti keele selgeks õppida ja
mitte endale allahindlusi teha,» on Mari-
na resoluutne. 🧩

Keeleoskus avab paljud ukсед

Eestis saab ilma eesti keelt oskamata hakkama – enamik eestlaseid valdab keeli piisavalt, et suhelda. Ometi annab eesti keele oskus selle miski, mis avab ukse eestlase südamesse, loob võimaluse osa saada kohapealsest kultuurist.

Tasuta keeleõppe võimalusi pakuvad nii Integratsiooni Sihtasutus kui ka Töötukassa. Integratsiooni Sihtasutuse nõustajad annavad nõu, et leida just sulle sobiv eesti keele õppimisvõimalus. Nõustajaga koos saab analüüsida vajadusi ja olemasolevaid kogemusi ning koostöös leiate vajaliku ja sobiva lahenduse. Selleks võivad olla nii Eesti Integratsiooni Sihtasutuse tasuta eesti keele kursused, keelekohvikud või -klubid, aga ka teiste asutuste pakutavad võimalused või iseiseisev keeleõpe veebiressursside abil. Integratsiooni SA nõustajate e-posti aadress on info@integratsiooniinfo.ee ja **tasuta infotelefon 800 9999**.

Lisaks on võimalik Haridus- ja Noorteametilt (www.harno.ee) taotleda eesti keele õppekulude hüvitamist. Hüvitist saab taotleda kolmel alusel: kulu hüvita-

Foto: Pixabay

mine kodakondsuse taotlejale kodakondsuse seaduse alusel, kulu hüvitamine keeleinspeksiooni suunamisel eksamile tulnud isikule keeleseaduse alusel ning kulu hüvitamine teistele. Need õppekulud hüvitatakse ainult siis, kui õpid koolis, millel on vastava keeletaseme koolitusluba. Seda, kas koolil, kuhu tahad õppima minna, on vastav luba, saad kontrollida, kui saadad küsimuse e-posti aadressile sulvi.botker@harno.ee. Hüvitise taotlemiseks tuleb Haridus- ja Noorteametile esitada avaldus koos isikut tõendava dokumendi koopia ja õppemaksu tasumist tõendavate dokumentidega.

Kui vajad keeleoskuse tõendamiseks ka tasemeeksami tunnistust, täpsusta kur-

suse valikul kindlasti, kas valitud kursus valmistaks sind tasemeeksamikks ette. Keeleõppe kursuseid pakuvad ka paljud erafirmad.

Kui oled Töötukassas töötuna arvel, pöördu Töötukassa konsultandi poole ja uuri, milliseid eesti keele õppimise võimalusi nemad pakuvad. Töötukassa kaudu pakutakse eesti keele õpet tööks nõutaval tasemel nii üksikisiku kui ka tööandja tellimusel. Lisaks kõikidele kursustele ja keeleõpet toetavates tegevustes osalemisele on soovitatav aktiivselt keelt õppida ka iseseisvalt ja praktiseerida igal võimalusel. Vaata lisaks integratsioon.ee/eesti-keele-iseseisvalt-oppimine. Kui sul on vaja kontrollida mõne sõna õigekirja, siis soovitage kasutada keeleabi.eki.ee.

Eesti keele õpetamine lastele ja noortele

Tagasipöördunud õpilased on enamasti keelilise erivajadusega. Põhjuseks on asjaolu, et lapsed on piisavalt kaua viibinud välisriigi keskkonnas, mistõttu on nad eestikeelsest keskkonnast kaugeks jäänud või ei ole nad sellega üldse kokku puutunud. Seetõttu on paljude tagasipöördunud laste puhul rakendatud ka individuaalset õppekava.

Enamasti vajatakse järele aitamises just logopeedi abi. Mõnel puhul võib abiks olla seegi, kui järgida õpetajate soovitusi, et lapsevanemad vaataksid koos lastega eestikeelseid lastesaateid ja loeksid lasteraamatuid.

4 olulist küsimust keelekursuse valimisel

- Mis on kursuse eesmärk ning kas see kattub sinu vajaduste ja soovidega?
- Kui pikk ja intensiivne on kursus ning kas see vastab sinu võimalustele?
- Kui suur on planeeritav rühm?
- Kuidas rühm moodustatakse ja kas võetakse arvesse osalejate keeletaset?

Hea teada!

Lähtuvalt põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (§ 37 lg 2) peab õpilasele olema koolis tagatud tasuta vähemalt eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Vajadusel peab tugimeetmena olema kasutusel individuaalne õppekava, eripedagoogiline õpiabi, diferentseeritud õpe ja koolitunniväline abi.

Kui eelnimetatud meetmed ei ole piisavad, on võimalik pöörduda Haridus- ja Noorteameti Rajaleidja keskusesse, kus pakutakse tasuta õppenõustamist. Selle käigus selgitatakse välja lapse õppimise või käitumisega seotud probleemid, mis takistavad tema edukat haridusteed, ja antakse nõu, kuidas lapse arengut ja toimetulekut toetada. Nõustamise aja saab broneerida e-broneerimisüsteemis (www.rajaleidja.ee) või telefonil 735 0700.

Allikad: integratsioon.ee, samast leiab veel infot eesti keele õppimisvõimaluste kohta. www.hm.ee/sites/default/files/aruanne_0.pdf

Tulles tagasi kodumaale, lähed uude kohta

Psühholoogid soovivad, et kui oled kodumaalt pikemat aega ära olnud, siis ära mõtle, et lähed tagasi, vaid mõtle, et lähed uude kohta, sest see ei ole enam päris sama koht. Sina oled muutunud ja see riik, kust kunagi lahkusid, on muutunud.

Nii arutleb Eestist 11 aastat eemal olnud Imre Treufeld. Inimesed, kes on mingil ajal Eestist ära läinud ja mõtlevad nüüd, et tulevad Eestisse tagasi, eeldavad, et neid oodatakse ja eluolu on selline nagu kodus ikka on olnud – muutumatu.

Tegelikult on elu kohas, kuhu tagasi pöördutakse, teistmoodi. Sealgi on toimunud arengust tingitud muutused. See

võib tekitada suure pettumuse. Tagasipöörduja saab n-ö tagurpidi kultuurišoki. Algul võib olla kõik põnev, aga mõne kuu pärast võib inimene sattuda madalseisu.

Imre lähtus sellest mõttest, kui lõpetas õpingud USAs ja naasis Eestisse. 2008. aastal õnnestus Imrel saada stipendium, et minna õppima ja doktorikraadi omandama Ameerika Ühendriikidesse. Seda prestiižset stipendiumit on väga keeruline saada, võimalust võiks võrrelda isegi lotovõiduga.

Õppimise aega pikendasid ka arusamatused juhendajaga. Kuigi töö temaga oli Imre sõnul väga huvitav, ei klappinud nad omavahel inimestena. Uue juhendajaga laabus koostöö suurepäraselt ja mees kasutas võimalust pärast kaheksa-aastast doktoriõpet veel end kolm aastat ülikoolis täiendada ja teha ka järel doktorantuuri.

Vahepeal oli noorel mehel plaan jäädagi USAsse, sest ta abiellus brasiillannaga, kes töötas seal arstina. Paraku ei näinud saatus ette neil kokku jääda.

Õppimise ajal käis Imre Eestis harva, vast kolm korda ja sedagi nädala kaupa. See pärast oli noorel mehel Eestist ja siinsest elust silme ees pilt, mis oli pärit 2008. aastast, kui ta USAsse läks. See tekitas temas kõhklosti tagasitulemise osas. Ta ei tahtnud tulla, kartes, et ei leia siin rakedust. «Ma teadsin, et olen inimesena väga muutunud, ja oli huvitav teada saada, kuidas saan nüüd hakkama,» selgitab Imre.

Fotod: erakoguj

Eestisse jõudes otsis ta aktiivselt tööd ja käis seminaridel, ka Eesti Integratsiooni Sihtasutuse korraldatud tagasipöördujate piknik-seminaril.

Siseministerium korraldas riigikogus arvukate osavõtjatega seminari, mille käigus sai Imre infot, et Sillamäel asuv ettevõtte Silmet otsib just temasugust spetsialisti. Imre eriala hõlmab superkondensaatoreid ja elektrokeemiat, materjaliteadust ning instrumentide ehitust, aga Silmetis tegeleb ta haruldaste muldmetallidega.

«Töö, mida nüüd Silmetis teen, on just see, mis mind huvitab – inimeste ja organisatsiooni töö korraldamine,» rõõmustab Imre. «Eestist lahkudes olin väga häbelik ega osanud eriti hästi teistega lävida. USAs õppisin empaatiat ja suhtlemis- oskust. Minu jaoks oli nüüd Eestis väga põnev uusi oskusi igapäevaelus rakendada.»

Imre meelest ei ole eestlased eriti altd võhivõõrastega suhtlema. Tere! Kes sa oled? Millega tegeled? Kuidas läheb? – sellist avali suhtlemist siin naljalt tema sõnul ei kohta. Mehe hinnangul ei osata ka konflikte hästi lahendada.

«Kui tekivad pinged, ollakse lihtsalt vihased, aga rääkima ei juleta minna. Domineerib passiiv-agressiivne suhtlemine ja sageli ei osata probleemist kui ebamugavusest rahulikult rääkida. Kui probleemist rääkida, siis kindlasti ei tohiks rünnata, vaid tuleks lahendust välja pakkuda. Empaatiale tuleb panustada,» soovib Imre.

Samas näeb ta siin elamisel plusse. Eestis on võimalik uusi digiarendusi ellu viia, mis on ülpositiivne. Ta toob näiteks tuludeklaratsiooni täitmise: USAs kulub selle täitmisele 3–7 päeva, olenevalt kui kogunud on täitja, aga Eestis vaid mõni minut.

Et lapsed kasvaksid Eestis

Imre ütleb, et Eestisse tagasitulemise käigus tuli ette olukordi, kui ta vajas abi ja infot. Näiteks asjade Eestisse toomisel – see on pööraselt kallis. Teine kee-

ruiline olukord oli tal tollivabastuse saamisega. «Omades doktorikraadi, läks mul ikkagi viis tundi, et aru saada, kuidas dokumente internetis täita. See süsteem võiks olla igale kasutajale lihtsalt arusaadav, mitte eksperdi tasandil tehtud,» arvas Imre.

Kui noormees toonase tüdruksõbraga Eestisse tuli, tekkis küsimus, kuidas saab tema siin elada kauem kui kolm kuud, mis on viisavabalt lubatud? «See tekitas peavalu,» tunnistab Imre.

Suurem osa Imre tuttavatest on Eestisse tagasi tulnud sooviga, et nende lapsed kasvaksid Eestis ning käiksid siin lasteaias ja koolis.

Pealegi on Eestis väga lihtne oma ettevõttega alustada. Kui võrrelda Eesti sotsiaalsüsteemi ja toetuste võimalusi teiste maadega, siis tõdeb Imre, et Eestis on see koht kahjuks nõrk. Meie maa on tema hinnangul olnud ajalooliselt vaene ja ta avaldab kahetsust, et nüüd, kui Eestil läheb pisut paremini, ei panusta valitsus kahjuks ikkagi piisavalt vähekindlustatud inimeste aitamisse.

Kindlasti on Imre meelest Eestis ilusam loodus kui mujal, pealegi on erinevalt USAst siin looduses liikumine ja ööbimine seaduslik ning lihtne. «Tundub küll, et seal on maad ja metsa palju, aga kui tahta kuskile minna ja telkima jääda, siis peab selleks eraldi luba olema ning telkida tohib ainult selleks ette nähtud kohas,» tõdeb ta.

Kuidas leida **sobiv töö?**

Mitu uuringut näitab, et Eesti majanduse ja tööturu viimaste aastate areng on olnud positiivne ning see suurendab vajadust tööjõu järele. Kui sul on hea erialane ettevalmistus, valdad keeli ja sul on hästi lihvitud CV, võid leida töökoha üsna kiiresti.

Vahel võib kõige sobivama töökoha leidmiseks rohkem aega minna, seepärast on soovitatav hakata juba välisriigis olles Eesti tööturu ja võimalike sobivate tööandjate kohta infot koguma. Samuti võib abi olla, kui informeerid sõpru ja tuttavaid oma töötüingutest.

Kui kohe tööd ei leia, võid pöörduda Töötukassa poole. «Pole oluline, kus inimene seni töötas – kõigil on samad õigused ja kohustused töötuna arvel olles ja võimalus teenuseid saada,» selgitab Töötukassa kommunikatsiooninõunik Lauri Kool. «Õigus rahalistele hüvitistele sõltub aga sellest, kas on täidetud hüvitistele/toetus-tele kvalifitseerumise tingimused ja see pole seotud eelneva riigiga, kus inimene töötas. Kui soovitakse end Eestis töötuna arvele võtta, siis kehtivad talle täpselt samad nõuanded, mis teistele töötutele. Teenuseid saavad kõik registreeritud töötud,» rääkis Kool. Töötukassas saad minna ka karjäärinõustaja juurde, kes aitab sul oma oskusi hinnata ja võtta vastu teadlik-

Hea teada! Et ennast kurssi viia, milliseid oskusi ja nõudmisi tööandjad sind huvitava eriala ametikohtadele kandideerijale esitavad, on hea koguda ja uurida infot veidi pikema aja jooksul tööpakkumiste portaalidest.

ke karjääriotsuseid. **Karjääriteenused on kõigile tasuta ja mõeldud nii õpilastele, lastevanematele, töötajatele kui ka töötavatele inimestele.** Töötuna arvele võtmise avalduse ja vajalikud lisadokumendid saad esitada Töötukassa iseteenindusportaali kaudu tootukassa.ee.

Tööpakkumiste portaalid

Palju infot vabade töökohtade kohta on ka tööpakkumiste portaalides. Nendest keskkondadest saad infot, millistele ametikohtadele ja milliste oskustega töötajaid vajatakse. Samuti tutvustavad paljud tööpakkujad seal põgusalt oma firmat. Töökohtadele kandideerimine toimub elektrooniliselt CV alusel, mille saad keskkonda üles laadida või sealse vormi järgi koostada. Suuremad tööpakkumiste portaalid on cv.ee ja cvkeskus.ee.

Värbamisagentuurid

Tööandjad otsivad töötajaid ka värba-

Foto: Pixabay

misagentuuride kaudu. Saad jätta CV värbamisagentuuri talendipanka ja kui mõni tööandja otsib just sinu oskustega inimest, teeb agentuur sulle otsepakumise. Enamasti teevad agentuurid avalikke konkursse, neist antakse teada meedia vahendusel. Nendele kohtadele kandideerimiseks saada nõutud dokumendid konkursi reklaamis avaldatud e-posti aadressile. Kui sinu perekonnaliikme põhiline suhtluskeel ei ole eesti keel, saab vabadest töökohtadest infot aadressil workinestonia.ee.

Tööampsud

Kui soovid peale põhitöö teenida lisaraha või tahad näiteks õppimise kõrvalt teha lühikesi töotsi, on hea variant võtta mõni «tööamps». Sellekohast infot leiad näiteks aadressil goworkabit.com. Võimalik on valida väikese, suure ja multiampsu vahel. Töö kestab ühest päevast kuni paari kuu. Vali sobiv töö ja kandideeri kasvõi ühe päeva kaupa, kui rohkemaks aega pole.

Ettevõtlusega alustamine

Kui sa ei soovigi palgatööle minna, vaid eelistad alustada ettevõtlusega ja olla ise endale tööandja, saad ettevõtlusalaste küsimustega pöörduda **maakondlike arenduskeskuste** arenduskeskused.ee poole. Seal antakse nõu eduka äriplaan koostamiseks ning räägitakse, kuidas leida enda ümber vajalikud inimesed ja kust saada alustavale ettevõttele laenu. Töötukassa annab samuti ettevõtluse alustamise toetust, et sellest rohkem teada saada, pöördu konsultandi poole.

Selle kohta, millised dokumendid tuleb välisriigi haridusdokumendi hindamiseks esitada Eesti ENIC/NARIC keskusele, leiad rohkem infot siit: archimedes.ee/enic/akadeemiline-tunnustamine/noutavad-dokumentid.

Allikad: tootukassa.ee, arenduskeskused.ee, oska.kutsekoda.ee/wp-content/uploads/2017/12/Eesti-t%C3%B6%C3%B6turg-t%C3%A4na-ja-homme2017.pdf

Elu Eestis kujunes palju paremaks, kui ta oskas oodata

Ei ole just väga sage, et inimene näeb oma vanavanemaid alles 24-aastaselt. Just nii juhtus Cristoferiga, kes veetis lapsepõlve Argentinas, aga nüüd elab ema kodumaal Eestis ja püüab eesti keele selgeks saada.

Eesti on Cristoferi jaoks alati olemas olnud – mõtetes. Küllastada õnnestus tal Eestit esimest korda alles 2017. aastal, kui ta oli 24-aastane. Toonane külaskäik sai teoks tänu programmile «Tagasi juurte juurde». Ta oli 20 õnneliku hulgas, kes 200 soovija seast välja valiti ja kellel õnnestus Eestit külastada.

«Esimest korda siia riiki jõudes oli mul tunne: «Ema! Ma olen kodus!»» meenutab mees. «Käisime Eestimaa eri paikades ja see kõik tundus nagu mulle näidataks kodu sisehoovi, kus ma polnud millegipärast 24 aasta jooksul kunagi käinud,» räägib noor mees.

Siin viibitud päevade jooksul valdasid teda väga tugevad emotsioonid. Tema vanavanemad, kes seni olid sünnipäevaks kirju ja jõuludeks Kalevi šokolaadi saatnud, olid nüüd päriselt temaga. Nad tegid pannkooke moosiga, näitasid perekonna fotosid, rääkisid lugusid ja anekdoote. «Kui ma oleksin nendega koos üles kasvanud, kuuleksin neid lugusid ilmselt kahekümnendat korda, aga mina olin «värske» lapselaps, valmis kuulama kõike, mida neil on rääkida,» meenutab Cristofer kohtumist vanavanematega.

Eestis viibides tekkis noorel mehel veendumus, et pärast biotehnoloogia ja molekulaarbioloogia magistriõppe lõpetamist Argentinas tahab ta vähemalt aastaks Eestisse elama tulla. 2019. aasta augustis kaitses ta väitekirja, selleks ajaks oli tal juba olnud tööintervjuu ühe Eesti ettevõttega, kes soovis teda võtta tööle klientidoeagendiks. Firma korvas lennukulud Buenos Airesest Tallinna ja kahe nädala hotellis elamise kulud.

Uus elamine Eestis

Cristofer leidis kiiresti korteri Tallinna kesklinna, onu aitas elukoha registreerimisel, e-Eesti kontode seadistamisel ja maksudega ning kuu aja pärast oli ta elu Eestis enam-vähem sisse seatud. «Minu jaoks oli see hea võimalus tulla Eestisse ja nautida kvaliteetaega koos vanavanematega,» räägib noor mees.

Kuna Eestisse tülles oli Cristoferil tubli eeltöö tehtud ja pereliikmetest toetav võrgustik olemas, ei pidanud tema tagasipöördujate toetamiseks mõeldud teenuseid kasutama. Kindel soov oli aga õppida eesti keelt.

«Mul olid suured ootused ka eesti keele omandamise kohta, kuid see ei läinud nii kiiresti, kui ma lootsin,» tõdeb ta. Cristofer läbis Eesti Integratsiooni Sihtasutuses keeleõppenõustamise ja alates 2019. aasta oktoobrist õppis ta sihtasutuse Tallinna eesti keele majas eesti keelt kuni koroonapärast mindi üle distantsõppele.

Praegu on mehe sõnul parim eesti keele õpetaja tema vanaema, mis tähendab ka seda, et suurem osa sõnavarast on seotud toiduga. «Oh! Minu vanaema pannkoogid!» õhkab mees.

Argentinast lahkudes jättis Cristofer maha tüdrukusõbra – edasi mindi erinevaid teid pidi. «Juba pärast paari kuud Eestis viibimist mõistsin, et just tema on tegelikult see naine, kellega ma tahan kõike elus toimuvat jagada,» meenutab Cristofer. «Küsisin 2020. aasta jaanuaris, kas ta soovib tulla Eestisse minu juurde elama. Õnneks ütles ta «jah»! Otsustasime, et aprillis lendan Argentinasse, abiellume ja mais tuleme tagasi Eestisse.» Paraku olid saatusel teised plaanid.

Neil oli tahtmine Argentinast korraldada 100 külalisega kolm päeva kestev pulm. Kõik oli korraldatud: toitlustus, kahe õhtu etendused, kaubaalusetäis õlut, koht broneeritud. Märtsis, üks kuu enne pul-

Fotod: erakogud

mi, pandi aga piirid koroona pärast kinni. «Olukord lõppes nii, et mina Argentinasse ei jõudnudki, pulmad jäid pidamata ja Karen tuli 2020. aasta septembris Eestisse mitte minu abikaasa, vaid tüdruksõbrana. Me abiellusime Tallinnas 19. juunil, pulmad olid planeeritud Eesti mastaabis, nii et meil oli vaid 40 külalist.»

Elu Eestis on kujunenud palju paremaks, kui ta oskas oodata. 2017. aastal Eestis käik tundus Cristoferile pigem unenägude puhkusena ja oli võimatu reaalselt tunnetada, milline on Eesti argipäev. Nüüd, pärast kaht aastat Eestis elamist, tunneb ta, et saab hakkama. Mõni asi paneb teda ikka veel naeratama: bürokraatia puudumine, äärmuslik täpsus, pragmaatilisus, otsekohesus ja kõrgtehnoloogia, mis on integreeritud tavaellu.

Cristofer on suur Eesti fänn ja tema ülejäänud maailma sõpradel on kõrini jutust, kui suur on Eesti. Samuti on ta tähele pannud, et mida noorema põlvkonna esindaja, seda avatum, soojem ja vastutulelikum on eestlane. See on pannud tunda, et Eesti on tema kodu.

«Vanaema juurde minnes on tuba toidulõhnasid täis, iseseisvuspäeva tähistamise pitsi viinaga, mille valas mulle vanaisa. Onu ja tädiga käisin esimest korda elus metsas kopraid vaatamas. Loon suhteid oma Eesti perega,» on Cristofer rõõmus.

Ta on jõudnud matkata Tallinna lähedal metsades, aga on käinud ka Lahemaal, Kuradisaarel, Naissaarel, Hiiumaal, Haapsalus, Pärnus, Taevaskojas, Tartus, Keila-Joal, Vääna-Jõesuus, Narvas ja Peipsi järvel.

«Mida soovitan inimestele, kes kaaluvad Eestisse tagasi tulemist? Tule! Ole valmis kõvasti tööd tegema ja selle eest tasu saama. Osta soe talvejope!» lisab Cristofer. 🧩🧩🧩

Korduma kippuvad küsimused

Mis on esimesed olulised sammud Eestisse saabumisel?

Registreeri elukoht rahvastikuregistris. See annab ligipääsu teiste toimingute tegemiseks – saad taotleda sotsiaaltoetusi, leida lapsele lasteaia- ja koolikoha jms. Kohalik omavalitsus kontrollib, kas inimene elab selles omavalitsuses, kus ta soovib teenuseid tarbida. Elukohateate esitamise kohta saab lähemalt lugeda riigiportaali eesti.ee artiklist «Elukoha registreerimine».

Kuidas leida Eestis tööd?

Kõik, mis puudutab töö leidmist ja infot üldisemalt tööturu kohta, leiad veebilehelt tootukassa.ee.

Kui vanalt lähevad lapsed Eestis kooli?

Koolikohustuslikud on kõik lapsed, kes on saanud enne 1. oktoobrit 7-aastaseks kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni. Koolikohustust võib edasi lükata lapse tervisliku seisundi tõttu ja seda võib täita ka kodus õppides.

Kas tagasipöörduja lapsel on õigus lasteaia- või koolikohale?

Lasteaia- ja koolikoha leidmisel toetab elanikke kohalik omavalitsus. Nende küsimustega tuleb pöörduda valla- või linnavalitsuse poole: eesti.ee/est/kontaktid/kohalikud_omavalitsused.

Eesti seaduste kohaselt peab kohalik omavalitsus tagama kõikidele Eestis elavatele lastele lasteaia- ja kodulähedase koolikoha. Kui soovid lapse panna mõnda teise kooli, on see võimalik juhul, kui soovitud koolis on vabu kohti.

Kas laps saab alustada kooliteed omavanustega?

Eestis on lapsel seaduslik õigus õppida eakaaslastega samas klassis (mitte madalamas ega kõrgemas). Vahel panevad Eestisse tagasi pöörduvad pered lapse madalamasse klassi, mitte ei jätka välisriigis pooleli jäänud kohast. Tihti on selle põhjuseks eesti keele vähene oskus.

Tulemuseks võib olla, et laps omandab eesti keele piisaval tasemel väga kiiresti, aga teiste ainete tundides on tal igav,

sest ta on välisriigi koolis käsitletavaid teemasid juba õppinud.

Kuidas saada vajadusel arstiabi?

Eestis kehtib ühine riiklik ravikindlustus, mille abil tagatakse võrdse kvaliteediga arstiabi kõigile kindlustatud inimestele. Ravikindlustus on inimesel, kes töötab või on töötuna arvel. Ravikindlustatud on ka paljud teised, kes ei tööta – lapsed, pensionärid jpt.

Ravikindlustuse ja perearstiteenuste puhul on oluline, et rahvastikuregistris on registreeritud elukoht. Ravikindlustusega inimeste ravikulud tasub haigekassa. Rohkem teavet saad haigekassa kodulehelt haigekassa.ee.

Sul on õigus perearsti valida ja vahetada. Perearsti nimistusse registreerumine toimub kirjaliku avalduse alusel, mis tuleb esitada perearstile. Perearsti nimistusse kandmine võib aega võtta. Vast-sündinu registreeritakse automaatselt ema perearstinimistusse. Rohkem infot saad aadressilt terviseamet.ee ja riigiportaali artiklist «Arstiabi».

Kui kaua kehtib välisriigis väljastatud juhiluba Eestis ja kuidas seda vahetada Eesti juhiloo vastu?

Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigid ja Šveitsi Konföderatsioon: juhiluba kehtib sellele märgitud kehtivusajani. Kui juhiloo kehtivusaeg on pikem kui 15

aastat, tuleb see Eestisse elama asudes Eesti juhiloo vastu vahetada hiljemalt 2033. aasta 18. jaanuariks.

Viini 1968. aasta teeliikluse konventsiooni osalisriigid ja Genfi 1949. aasta teeliikluse konventsiooni osalisriigid: juhiluba kehtib Eestis 12 kuud alates selle omaniku alaliselt elama asumisest Eestisse. Täpsem info ja riikide loetelu: transpordiamet.ee/valisriigi-juhiluba.

Kuidas saada juriidilist abi, kui ei ole raha selle teenuse ostmiseks?

HUGO.legal pakub koostöös Justiitsministeeriumiga kaks tundi tasuta õigusnõustamist. Abi saavad kõik Eestis elavad inimesed, kelle keskmine brutosissetulek on kuni 1200 eurot kuus.

Erandiks on lapse õigusi puudutavad perekonnaasjad, mille puhul on sissetuleku piirmäär kuni 1700 eurot. Enne nõustamist tuleb sõlmida kliendileping ja tasuda 5 eurot lepingutasu.

Aja saad broneerida siin: hugo.legal/broneeri?hind=soodus, lisainfot saad telefonil +372 688 0400 või e-posti aadressil hugo@hugo.legal.

Allikad: eesti.ee, integratsioon.ee,
haigekassa.ee, juristaitab.ee,
transpordiamet.ee, terviseamet.ee,
harno.ee.

Kui sul on vaimne kaaslane, tekib ka kodumaatunne

Kui keegi kuskil maailmanurgas mölgutab mõtteid ja kaalub, kas tulla tagasi Eestisse või mitte, siis eaka proua Elini meelest on otsustamisel määrav varasem kasvatus ja vaimne side – kas inimene kuulub Eestisse või mitte. Ilma vaimse kaaslaseta tunned end Eestis sama võõralt nagu mujalgi.

«Mina olen elanud Inglismaal ja USAs, aga ma ei kuulunud sinna. Kui sa ei tunne ennast koduselt seal, kus parasjagu oled, siis tule sealt ära, tule koju,» annab Elin kindlat nõu.

«Sul peab olema vaimne kaaslane, kelle-ga Eestisse tuled. See inimene võib olla ammu surnud, aga kui ta on sinu vaimne kaaslane, tuled koos temaga. See teki-tab vaimse sideme ka selle maaga. Muidu oled siin, Eestis sama võõras, nagu ennast mujalgi tunned,» räägib daam mõtlikult.

«Ma olen Eesti kodanik, ma olen eestlane, ma ei lahkunud Eestist aastakümnete eest vabatahtlikult,» rõhutab elukogenud daam. Pärast Eestist põgenemist kasvas Elin üles Inglismaal. Ise ütleb ta, et seal ei olnud väga vigagi, aga USA ei olnud tema jaoks. Tegelikult ei olnud tal üldse plaani USAsse minna, aga 54-aastasena kohtas ta India reisil üht ameeriklast, kellesse jäägitult armus ja kellega abiellus. «Pärast mehe surma jäin USAsse tolgendama, sest ema ja vanaema olid juba Inglismaal surnud ning mul polnud kuskile minna,» tõdeb Elin.

Osaliselt oli Elini tagasipöördumine Eestisse ajendatud tema tervislikust seisundist. USAs läks elu nõrgenenud nägemise pärast veidi keeruliseks. Ta ei saanud enam autot juhtida ja busse, millega liikuda, sealkandis ei olnud. Teiseks ütleb Elin, et vanadus tuleb peale ja elukoha muutmist ei saa jätta viimasele minutile.

Peale põhitöö oli ta vanadekodus põetaja. «Mul oli üks patsient, kelle eest hoolitsesin pikka aega. Kui ta suri, jättis ta mulle väikese majakese. Siis ma mõistsin, et see on nüüd minu võimalus Eestisse tagasi tulla. Müüsin majakese maha ja tulin,» räägib Elin. «Varem polnud mul nii suurt rahasummat, mis oleks võimaldanud Eestisse tagasi tulla.»

Elinil oli pakkimine kolimiseks juba pooleldi tehtud, kui tema enesetunne halvenes sedavõrd, et sattus lausa haiglasse.

Foto: erakogu

Kõik kokkulepped tuli edasi lükata. Hiljem aitasid võimlemisrühma kaaslased pakkimise lõpetada ja siinmailgi tuntud Jüri Toomepuu viis ta lennujaama.

Teistmoodi igapäevaelu ja ilus loodus

Elin on Haapsalust pärit. Tema vanaisa, luuletaja Ernst Enno haudki on Haapsalus. Seepärast tahtis ta tagasi kodulinna Haapsallu, oma koju. Paraku ei olnud see võimalik. «Minu lapsepõlvkodu, kust me ema ja vanaemaga pidime põgenema, asemel on nüüd promenaad,» nendib

naine, väike kahetsus hääles.

Kuigi Elini meelest on kinnisvaraga Eestis päris keeruline, valik oli Haapsalus väike ja hinnad väga kõrged, on ta uue koduga Haapsalu ligidal, Taeblas rahul ning tunneb sellest rõõmugi. «Minu ilusa korteri aknast avaneb vaade kaunile metsatukale. Isegi aadress on ilus – Nurme põik – paremat ei või olla,» rõõmutab ta.

Esimest korda külastas Elin Eestit 1990. aastal. «See oli esimene kord, kui ma sain inimestega vaimselt kontakti. Elasin USAs nii palju aastaid, aga ma ei saavutanud seal mitte kellegagi sellist vaimset kontakti nagu Eestis. Mulle on vaimne, ühise mõtlemise viis väga tähtis,» rõhutab naine. «Mul on siin sõpru ja tuttavaid. Käisin Jaan Kaplinski ärasaatmisel ja kohtasin seal rohkem tuttavaid, kui mul USAs üldse oli.»

Igapäevane asjaajamine ja eluolu on Elini sõnul Eestis võrreldes USAga väga teistsugune. Alates kellaajast ja lõpetades rõivasuuruste numbrisüsteemiga. Vahemaade pikkusest arusaamine tekitab samuti probleeme, kuna siin mõõdetakse vahemaid kilomeetrites, aga Elin on harjunud miilidega. Toidud ja vürtsid pole samad, mis USAs. Kõik on teistmoodi.

«Näiteks olen harjunud, et vannitoas on kaks veekraani, aga siin tuleb nii soe

kui ka külm vesi samast kraanist. Otsin kööki uue pliidi, see on väga teistsugune kui USAs. Ikka on vaja manuaali kasutada,» ohkab Elin.

«Abitus on valdav tunne, kui Eestisse jõuad. Ma olen nüüdseks Eestis küllalt kaua olnud ja mõnest probleemist ise jagu saanud, aga ka Eesti Integratsiooni Sihtasutusest abi saanud. Ma mõistan, kui palju võivad nende abi vajada inimesed, kes pole siin varem mitte kunagi elanud,» räägib Elin.

Elin võttis ettenägelikult Eesti Integratsiooni Sihtasutuse nõustajaga Skype'i teel ühendust juba siis, kui ta alles USAs oli, et tagasitulekut koos planeerida. Eestisse jõudes suheldi veel mitu korda ning nõustaja oli Elinile toeks Eesti eluga kohanemisel. Eesti Integratsiooni Sihtasutus aitas Elinit ka tagasipöördumistoetusega.

Vastukaaluks igapäevastele olmeprobleemidele on Elini sõnul Eestis väga ilus loodus. «Ma olen vaata et terve maailma läbi reisinud – kuskil pole midagi nii ilusat kui Eesti loodus,» on Elin veendunud. «Kevadel kuulsin kodu aknast ööbikut ja pääsukesed tegid pesa minu rõdule.»

ID-kaart on vajalik, selle kasutamine lihtne

ID-kaart on Eesti kodaniku ja Eestis püsivalt elava Euroopa Liidu kodaniku jaoks kohustuslik isikut tõendav dokument. ID-kaart kehtib 5 aastat ning selle väljastab Politsei- ja Piirivalveamet ehk PPA (www.politsei.ee). ID-kaardi taotlemisel tuleb anda sõrmejäljed. ID-kaart on kõige laiemate kasutusvõimalustega digitaalne dokument.

Isikut tõendav dokument

ID-kaart on ainus digitaalne dokument, mis kehtib ühtlasi reisidokumendina: Euroopa Liidu ja Euroopa Majanduspiirkonna piires reisimiseks piisab ID-kaardist ning passi pole vaja kaasa võtta. Enne reisile minekut kontrolli reisidokumentide kehtivust.

Digitaalne isikutuvastusvahend

ID-kaardi abil saad e-teenustesse siseneda. Näiteks riigiportaali eesti.ee sisenedes saad vaadata enda kohta käivaid andmeid või liikuda teistesse riigiteenuste portaalidesse.

Digitaalne allkirjastamisvahend

Peale teenustesse sisenemise (ehk elektroonilise isikutuvastuse ehk autentimise) saad ID-kaardiga anda digiallkirju: allkirjastada lepinguid, kinnitada tehinguid, tellida teenuseid jms. ID-kaardiga antud digitaalne allkiri on juriidilises tähenduses võrdne omakäelise allkirjaga. Digiallkirja andmine on lihtne.

1. Sisesta ID-kaart kaardilugejasse.
2. Ava arvutis DigiDoc4 klient.

3. Kui allkirjastamiseks on saadetud juba kellegi teise allkirjaga dokument, salvesta see esmalt arvutisse ja seejärel tee lahti DigiDoc4.
4. Kui sinu ID-kaardi andmed loetakse sisse korrektselt, oledki digiallkirjastamiseks valmis.
5. Tegutse juhiste järgi PIN1 ja PIN2 sisestades.

Lähemalt loe digitaalse allkirjastamise kohta siit: id.ee/artikkel/soovid-arvutis-digiallkirja-anda.

Kliendikaart

Paljud ettevõtted kasutavad ID-kaarti kliendikaardina eraldi kaarti väljastamata.

E-hääletamine

Selleks et valimistel osaleda, ei ole vaja valimisjaoskonda kohale minna: hääle saad anda interneti teel.

@eesti.ee meiliaadress

Igal ID-kaardi omanikul on Eesti Vabariigi väljastatud @eesti.ee meiliaadress, kuhu riik saadab ametlikud dokumendid, kui muu-

de kanalite kaudu ei saada sinuga ühendust. Eesti.ee e-posti aadressi võid eesti.ee portaali kaudu või DigiDoc4 abil põhipostkasti ümber suunata!

Soovitus

Kui kasutad ID-kaarti iga päev, on soovitatav tellida selle juurde ka **digi-ID**. Nii saad ID-kaardi turvalisse kohta ära panna ega pea muretsema, et see läheb kogemata kaduma või kaardi kiip saab pideva kasutuse tõttu kahjustada. **Digi-ID** võimaldab kasutada täpselt samu e-teenuseid nagu ID-kaartki, ent ei kehti isikut tõendava dokumendina.

ID-kaardi taotlemine teeninduses

ID-kaardi taotlemiseks leia sobiv teenindus ja võta sinna kaasa isikut tõendav dokument. Soovi korral saad ID-kaardi teeninduses taotlemiseks aja broneerida veebilehel politsei.ee/et/asukohad/teenindused.

ID-kaardi taotlemine esimest korda

Esmakordsel ID-kaardi taotlemisel tuleb esitada Eesti kodakondsust tõendav dokument või EL kodanikel elamisõigust tõendav dokument. Kodakondsust saab tõendada:

- Eesti kodaniku pass
- originaaldokument, kus on kirjas, et dokumendi taotleja ühel vanemal või vanavanemal on Eesti kodakondsus. Koos sellega tuleb esitada ka tõend sugulussideme kohta (näiteks sünnitunnistus). Selleks tee vanemate või vanavanemate Eesti kodakondsuse kohta päring rahvusarhiivi.

ID-kaardi taotlemine välismaal

Välismaal saab ID-kaarti taotleda iseteeninduses või Eesti Vabariigi välisesinduses.

ID-kaardi taotlemiseks leia sobiv Eesti välisesindus ja võta sinna kaasa isikut tõendav dokument. Dokumente väljastavad Eesti Vabariigi välisesindused leiad siit: politsei.ee/et/dokumente-vaeljustavad-est-ivabariigi-vaelisesindused.

Riigilõivu tasumiseks vajaliku info leiad siit: politsei.ee/et/juhend/id-kaardi-taotlemine-taeiskasvanule/kuidas-maksta.

Dokumendifoto

Digitaalne dokumendifoto saada aadressil ppa@politsei.ee. Dokumendifoto kohta käivad nõuded ja soovitusused leiad siit: politsei.ee/et/dokumendifotonouded-ja-juhised.

Kui ID-kaart on kadunud või varastatud

Kui ID-kaart on kadunud, varastatud või kahtlustad, et keegi võib seda kuritarvitada, saad dokumendi sertifikaadid peatada. Peatatud sertifikaatidega ei saa kasutada e-teenuseid ega anda digiallkirja. Sertifikaatide peatamiseks saad helistada ööpäev läbi numbrile **1777** või **+372 677 3377**. Kui leiad dokumendi üles, pead sertifikaatide aktiveerimiseks pöörduma PPA teenindusse. Võta kaasa isikut tõendav dokument.

Allikad: www.politsei.ee ja www.id.ee

Kui oled PIN-koodid unustanud, ei ole nende uuendamiseks vaja teha uut ID-kaarti. Tuleb vaid Politsei- ja Piirivalveameti poole pöörduda ja sulle antakse uued PIN-koodid, **tasuta**.

Eestis ei pea seeni metsa istutama

Amira ei läinud Eestist ära sellepärast, et tal oleks olnud siin halb või oleks millestki puudust tundnud. Tal läks tegelikult väga hästi. Ainuke põhjus siit ära minna oli soov õppida inglise keelt. Mõtles, et käib, vaatab maailma ja aasta pärast tuleb Eestisse tagasi. Elu mängis talle kätte hoopis teised kaardid.

Amira, kodanikunimega Kersti Dennis, lahkus Eestist väga noorena, kuid pärast 21 aastat võõrsil elamist jõudis ta tagasi sünnimaale. Kõik need aastad oli tema koduks Las Vegas USAs, kus ta töötas kõhutantsija ja modellina.

Alustas ta hoopiski lapsehoidjana – see oli ainuke võimalus legaalselt USAsse minna. Kuigi lastehoidmine talle eriti ei meeldinud, tuli see töö tal hästi välja. «Peres,

kelle juures ma olin, läksid asjad aga väga-väga halvasti. Kui olin õppinud piisavalt inglise keelt, et enda kaitseks välja astuda, viskas perenaine mu lihtsalt välja,» meenutab Amira. «Pärast seda läksin kolledžisse õppima.»

Saatust tahtis aga nii, et noor eestlanna armus ja abiellus ameeriklasega. Neil oli väga pikk ja õnnelik kooselu, kuid kahjuks abikaasa suri väga ootamatult. Juba nädal pärast abikaasa surma otsustasid nad tütre Sofiega, et tulevad Eestisse elama.

«Ilmselt sündis see otsus nii lühikese ajaga sellepärast, et mul oli mõte tagasi Eestisse tulla juba paar aastat. Varem ei teinud me seda plaani teoks, kuna mu mehel oleks olnud väga raske leida siin samaväärset tööd,» selgitab Amira.

Nad olid mehega peaaegu juba kokku leppinud, et loovad kaks kodu – üks USAs ja teine Eestis – ning laps hakkab siin koolis käima.

Tütre jaoks ei olnud ema sõnul otsus Eestisse elama tulla keeruline, sest ta on suviti Eestis käinud. Talle meeldib Eestis, eriti see, et siin saab ta olla iseseisev – hüpata bussi või trammi peale, ilma et täiskasvanud saatja peaks kaasas olema. USAs poleks ta kuni 16. eluaastani niimoodi elada saanud.

Amira pakkis kolme kuuga 20 aastat elu USAs kokku ja saatis merekonteineriga

Eesti poole tee. Ise jõudsid nad koos tütreaga siia läinud aasta juulis – nelja kohvri ja kahe kassiga.

«Kolimine on õudne ettevõtmine. Ma tõi seal ära oma tiibklaveri, mööbli ja kõik muu. Kogu konteineri transport läks maksma 10 000 dollarit. See sai tehtud, aga ma ei saa öelda, et see oli kerge. Hulluks tegi asja veel seegi, et olles ise alles suures leinas, pidin abikaasa asju sorteerima, müüma ja ära andma.» Naine teeb pausi. «Kõik need fotod. Ma olin nagu väike zombi, teatud asju ei mäletagi. Siis tuli veel pandeemia, mis muutis asjaajamise USAs keerukaks. Vist on nii, et kui oled selle olukorra sees, siis leiad endas vajaliku jõu,» arvab naine.

«Siia saabudes pidin Eesti tollile tõestama, et ma ei soovi seda konteinerit äit asju müüma minna, vaid tulen siia elama. Oli vaja esitada koolidirektori kirjalik tõend, et laps tõesti läheb sinna kooli õppima,» ohkab Amira. «Rahalise toetuse saamiseks ma ei kvalifitseerunud, aga minu olukorda kergendas palju see, et sain Eesti Integratsiooni Sihtasutuselt infot ja nõuandeid. Nad on väga abivalmid.»

Eesti kultuuris ei ole ümber nurga rääkimist

Eesti eluga on ta väga rahul. Selle muudavad Amira sõnul eriliseks ja heaks lihtsad asjad. Näiteks see, et siin saab minna metsa seenele ja marjule, ilma et sellest

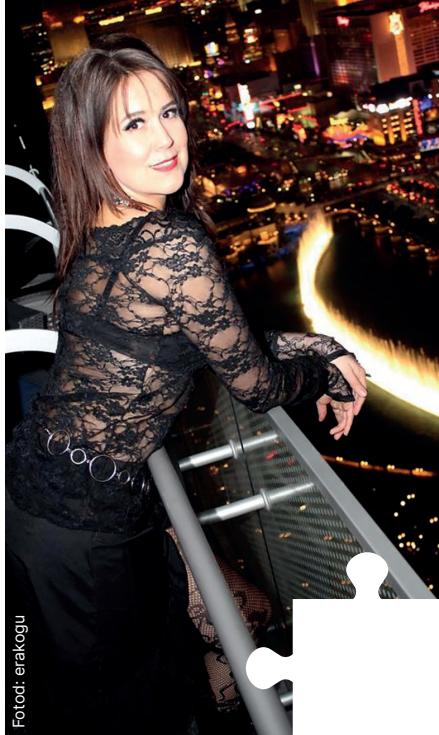
tekiks probleem. USAs on see keelatud, sest marjad ja seemed kuuluvad riigile. «USAs oli juhus, kui seenel käinud tüdruk sai selle eest trahvi ja seemed kästi ka metsa tagasi istutada,» meenutab Amira. Tema meelest on Eestis inimesed loodusega rohkem ühel lainel, korjatakse ja kuivatatakse ravimtaimi. Tal on hea meel, et siin kasutavad inimesed peale teaduspõhise meditsiini ka looduslikke vahendeid.

Rääkides meditsiinist, toob Amira näite, kui tal oli hiljuti vaja minna EMOSse. «Ja ma sain seda teha viie euro eest! USAs ei tuleks see kõne allagi. Seal maksad enast pooleks, et minna kontrollima, kas ribid on katki või mitte,» imestab naine.

Amira soovitab noorel, kellel pole veel peret, ringi rännata, elada erinevates riikides – see rikastab.

Lastega perekond võib kaaluda siia elama tulemist, sest Eesti on tema hinnangul imeline koht, kus lapsi kasvatada. «Siin on turvaline – ma ei karda, kui laps üksinda bussi peale läheb,» on naine rahulolev.

«Eestis on rikas loodus, siis on palju kultuuri. Samas teeb Eesti elu sitkeks, sest siinses kultuuris ei ole ümber nurga rääkimist, vaid ollakse tunduvalt otsekohesemad. Siinne elu tahub tugevaks,» tõdeb Amira.

Fotod: erakogu

Sofie oskab eesti keelt, sest ema räägib temaga sünnist saati eesti keeles, loeb talle ette eestikeelseid raamatuid ja koos kuulavad Entel-tenteli laule. Vaatamata eesti keele oskusele, hakkab Sofie õppima ingliskeelses erakoolis. Sinna oli suhteliselt lihtne kohta saada.

Kohe eesti õppekeelega kooli minek oleks olnud ema hinnangul lapsele siiski liiga raske. Amira arvab, et lapse eesti keel ei kannata, sest omavahel räägivad nad ikka eesti keeles. Samuti saab ta keelt praktiseerida sugulastega suheldes.

Kuni laps iseseisvaks saab, elavad nad armsas Eesti kodus, aga rahunud mustlashingena on Amira uutele seiklustele avatud. Ideaalis meeldiks talle nii, et kuus kuud elaks Eestis ja talveks läheks kuhugi mujale, näiteks Portugali. 🇵🇹

Kuidas otsida infot?

Palju on infot, mida läheb uue elu sisseseadmisel vaja. Kust seda leida? Üks kindel võimalus on otsida riigiasutuste või omavalitsuste kodulehekülgedelt. Kui sellest jääb väheks, võib kasutada internetist info otsimiseks märksõna otsingut. Kui on võimalik, küsi julgelt abi kohaliku raamatukogu töötajatelt – nemad oskavad ja on lahkesti nõus sind aitama.

Iseseisvat infootsingut alusta kindlasti veebilehelt www.eesti.ee. Seal on pädev ja värske info riigiteenuste ning selliste elusündmuste kohta nagu lapse sünd, elukoha vahetus, ettevõtte loomine, töötuks jäämine jms. Kui sinu pereliige on teisest rahvusest, siis tema jaoks on palju infot veebilehel www.settleinestonia.ee. Kui aga vajad infot, mida www.eesti.ee veebilehel pole, saad seda otsida internetist.

Foto: Pixabay

Kuidas veebist infot leida?

Veebilehitseja on programm, mis näitab veebilehti. Veebilehitsejaid on palju (Mozilla Firefox, Google Chrome jt), aga kõik töötavad samamoodi. Lehitseja leiad arvutist Start menüü abil.

Kui avad veebilehitseja, siis näed ekraani keskel kasti, kuhu saad kirjutada. Sinna kirjutades ja otsimispupule vajutades otsitakse internetist sõna, mille kirjutasid. Otsimisega tegeleb Google'i otsingumootor. Otsingumootoreid on ka teisi, kuid Google on neist

kõige populaarsem. Otsimisel kasuta alati lühikesi otsingusõnu. Kui soovid näiteks teada saada, kui kõrgeks kasvab kuusepuu, siis kasuta otsingusõna «kuusk». Kui kirjutad pikemalt, siis otsib Google kõiki sõnu, mille lahtrisse kirjutasid ja nii ei pruugi sobivat tulemust leida.

Kui oled otsingu teinud, siis saad lehekülje koos tulemustega. Suures kirjas sinised tekstid on veebilehed, kus on otsitud sõna. Veebilehe nime all on natukene teksti sellelt veebilehelt.

Nendelt veebilehtedelt leiad kasulikke infot

Pass ja ID-kaart

Politsei- ja Piirivalveamet politsei.ee
politsei.ee/et/dokumente-vaeljustavad-eesi-vabariigi-vaelisesindused

Pensionid Eestis

Riigiportaal eesti.ee/et/elusuendmused/valmistun-pensioniks
Sotsiaalkindlustusamet
sotsiaalkindlustusamet.ee

Lapsed ja haridus

Haridus- ja Noorteamet harno.ee
Haridusministeerium hm.ee/et
Kohalikud omavalitsused
rahendusministeerium.ee/et/kov

Elukoht

Kinnisvaraportaaliid ja kinnisvarabürood

Sotsiaaltoetused

Sotsiaalkindlustusamet
sotsiaalkindlustusamet.ee
Kohalikud omavalitsused
rahendusministeerium.ee/et/kov

Keeleõpe

Integratsiooni Sihtasutus
integratsioon.ee
Töötukassa tootukassa.ee
Keeltekoolid

Isiklike asjade toomine Eestisse ja maksukohustus, kinnisvara omamine teises riigis üürimise eesmärgil, välisriigi toetused ja hüvitised

Maksu- ja Tolliamet emta.ee
emta.ee/et/eraklient/reisimine-saadetised-umberasumine/umberasumine-eesistes
emta.ee/et/eraklient/tulu-deklareerimine/valisriigis-saadud-tulu

Autojuhiloa ja sõiduki registreerimine

Transpordiamet transpordiamet.ee

Haridustöendava dokumendi tunnustamine Eestis

SA Archimedes archimedes.ee,
archimedes.ee/enic

Töö otsimine ja töötamine

Töötukassa tootukassa.ee
minukarjaar.ee

Ettevõtlus

Maakondlikud arenduskeskused
arenduskeskused.ee
Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
eas.ee

Info teenuste kohta elukoha piirkonnas

Kohalik omavalitsus
rahendusministeerium.ee/et/kov

Arstiabi ja perearst

Haigekassa haigekassa.ee/inimesele/ravikindlustus
Terviseamet terviseamet.ee/et/tervishoid/inimesele/perearsti-valimine-ja-vahetamine

Juriidiline abi

juristaitab.ee
notar.ee
riigikohus.ee

Lemmikloom

Põllumajandus- ja Toiduamet
pta.agri.ee
emta.ee/et/eraklient/reisimine-saadetised-umberasumine/reisimine-valjastpoolt-euroopa-liitu/lemmikloomad

Allikad: www.eesti.ee

lihtnearvuti.weebly.com/kuidas-internetist-otsida.html

kollis.pri.ee/5/infootsimine/googleee_kasutamine.html

Tee seda, mis sulle tõesti meeldib

Eesti eluga kohanemise teeb kergemaks siinolijatega suhtlemine, osalemine huvitegevuses, uudistega kursis olemine ja teise inimese emotsionaalne tugi.

«Eestisse elama tulles teeb kohanemise kergemaks siinolijatega suhtlemine,» soovitab Tallinna Ülikooli Loodus- ja teraviseaduste instituudi isiksusepsühho-

loogia dotsent Aleksander Pulver. «Uued, harjumatud sündmused ja asjad tekivad enamasti suuremat ärevust kui tuttavad asjad ja nähtused. Sestap on kohanemiskustest ülesaamisel olulised seletus, miks on asjad nii, nagu need on, ja tugivõrgustik, kes toetab emotsionaalselt,» selgitab dotsent.

Noorte ja teismeliste jaoks on väga tähtis suhelda omavanustega ja kuhugi kuulu-

Fotod: Pixabay

Kohanemissoovitused Eestisse tagasipöördumisel

- Proovi teha võimalikult palju eeltööd seoses Eestisse tagasikolimisega.
- Võimalusel anna tuttavatele tagasipöördumisest teada.
- Taasavasta kohaliku looduse ilu.
- Nüüd on sul võimalus teha seda, mida igatsesid Eestist eemal olles.
- Hea raamat võib toetada keerulistel hetkedel.

Mis veel aitab kohanemisel?

- Püüa panna ennast olukordadesse, kus sul on võimalus kohtuda inimestega, kellega sul on ühised huvid või kogemused.
- Püüa leida ja teha tegevusi, mida sulle meeldib teha.

da. Elukohta vahetades jäävad aga kõik sõbrad maha ja see võib olla ruineeriv. «Teismeliste jaoks on nende suhtevõrgustik tõepoolest prioriteetne, kuid praegusel ajal saab õnneks suhelda ka sotsiaalmeedia kaudu,» soovib psühholoog.

«Muutustega kohanemisel ei ole vahet, millega tuleb kohaneda – kui vanematel on lastega lähedane suhe (usaldus, avatus, emotsionaalne side), siis vähendab see lastel kohanemiskasutusi,» tõdeb Pulver.

Kohanemisel võivad abiks olla Integratsiooni Sihtasutuse organiseeritud tagasipöördujatele mõeldud üks ühele nõustamised. Samuti kogemuskohtumised, kus võid leida kontakte teiste tagasipöördujatega. Jälgi informatsiooni veebilehel www.integratsioon.ee.

Allikad: www.integratsioon.ee,
[www.test.tudengiveeb.ut.ee/et/esileht/
toeoturul-sisenemine/23-oppimine/
praktilised-nouanded-korgkoolis-
toimetulekuks/79-uus-algus-kuidas-
kohaneda-elumuutustega](http://www.test.tudengiveeb.ut.ee/et/esileht/toeoturul-sisenemine/23-oppimine/praktilised-nouanded-korgkoolis-toimetulekuks/79-uus-algus-kuidas-kohaneda-elumuutustega)

Tegevused, mis aitavad Eestis paremini kohaneda

Allpool on vaid mõni üksik soovitus, mis võib kohanemisel aidata. Proovi neid või lisa uusi ja endale sobivaid.

Liitun mõne
hobigrupiga –
laulukoor,
tantsuring,
jooga, käsitöö.

Teen midagi täiesti
uut – taliujumine,
maalimine,
ratsutamine.

Külastan
kodulähedasi
parke.

Lähen seenele
ja/või
marjule.

Alustan
blogi
kirjutamist.

Lähen
vabataht-
likuks
loomade
varjupaika.

Lähen
loodusesse
matkama.

Osalen
rahvaülikooli
loengutel.

Lähen
suusatama,
kelgutama,
uisutama.

Lähen
spordiklubisse
trenni.

Tutvun
lähemate
naabritega.

Külastan
kultuuri-
sündmust –
näitust, kino, teatrit,
kontserti.

Omal käel loodusesse

Matkarajad, mis algavad ja lõpevad ühes kohas, on mugavad – hakkad aga astuma, teed tiiru ära ja jõuad kindla peale algusesse tagasi. Niiviisi on terve teekond uudne ja vaheldusrikas ning pole mingit poolelt teelt tagasi pöördumist, et parklasse jäetud autoni jõuda. Tutvustame siin mõningaid selliseid matkaradasid üle Eesti, kus saab iseseisvalt Eesti loodust avastada.

PÕHJA-EESTI

Käsmu matka- ja jalgrattarada

*Laane tee, Käsmu küla,
Haljala vald, Lääne-Viru maakond*

Käsmu matka- ja jalgrattarada asub Käsmu kaptenite külas Lahemaa rahvuspargis. 14 km pikkune tähistatud rada kulgeb Käsmu kabeeli juurest Käsmu küla lõpus asuva parklani. Rada teeb poolsaarele ringi peale, tutvustades 1500 aastat tagasi merest eraldunud Käsmu järve ja poolsaare värvikat loodust.

Metsanurme-Üksnurme ajaloo- ja loodusõpperada

*Lõkke, Metsanurme küla,
Saku vald, Harju maakond*

9-kilomeetrine viitadega tähistatud loodus- ja matkaraja algus- ja lõpp-punkt asub Metsanurme külakeskuse juures. Matkaraja maja infostendil olevas postkastis on matkajatele raja juhised. Ajaloo uurimused ja leiud kajastavad piirkonna kultuuripärandit, lisaks on Metsanurme küla ja ümbrus huvitav ka loodusuhulistele. Matkarajal on 2 puhkekohta looduslähedase katusealuse, piknikulaua ja välikäimlaga. Rada võimaldab korraldada ka erinevaid lühemaid retki, selleks soovitame kasutada kohaliku retkejuhi teenuseid.

LÕUNA-EESTI

RMK Taevaskoja-Otteni-Taevaskoja matkarada

*Saesaare parkla, Taevaskoja küla,
Põlva vald, Põlva maakond*

Suurest Taevaskojast alguse saav rada kulgeb Ahja jõe kõrgetel kallastel. Matkarajale jäävad Suur Taevaskoda, osaliselt säilinud Otteni ehk Valgesoo vesiveski kompleks, kahe võlviga Otteni veskisild ning miniatuurne kanjon, mis saanud tuntuks filmi «Viimne reliikvia» kaudu, maalilised vaated Ahja jõele, metsavendade punkri süvend. Rada on tähistatud roheline märgistuse ja suunaviitadega, samuti on seal mitmed infotahvlid. Võimalus telkida ja lõket teha Otteni lõkkekohas.

Kütioru matkarada

*Parkla, Koloreino küla,
Võru vald, Võru maakond*

Matkarada algab Kütioru Puhkekeskuse lähedal olevast parklast. Rada on väga vaheldusrikas, maastik küllaltki järsk ja raske. Seetõttu tuleks raja läbimiseks varuda neli-viis tundi. Rajal saab matkaja parima ülevaate Eesti suurimast ja võimsaimast ürgorust – Kütiorust, tutvub vanade veskikohtade ja teiste pärandkultuuriobjektidega. Kütioru nõlvadel metsas

Foto: Pixabay

on enam kui sajandivanuseid kuusikuid ning haruldaset jämedad ja kõrged haavapuud.

Raja alguspunkti lähedal on olemas grillimisrestiga varustatud lõkkekoht.

LÄÄNE-EESTI

Orjaku õpperada

Orjaku Tulepaak 715, Orjaku küla, Hiiumaa vald, Hiiu maakond

Orjaku õpperada kulgeb põhiliselt Käina lahe kaldal. Käina lahe linnustik, kuhu kuulub ligi 192 liiki, on huvitav ja liigirikas. Sügisel peatub lahel 10–15 tuhat vee- ja rannikulindu. Rada koosneb pikemast Orjaku (3 km) ja lühemast Roostikuringist (0,7 km). Rajal on linnuvaatlustorn, kolm vaatealust, mudasild, katusealusega puhkekoht ja ca 0,4 km laudteed roostikus. Õpperada sobib imehästi lastega peredele – väiksem ring on jõukohane ka päris pisikestele. Võimalus vaatlustornist veelinde näha on põnev elamus nii suurtele kui ka väikestele. Rada on tähistatud nooltega.

Kaisma terviserada

Järveniidu, Kaisma küla, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu maakond

Põhja-Pärnumaal asuv Kaisma Suurjärv on 1,2 km² suurune rabajärv. Temaga on ühenduses rabade keskel asuv Kaisma Väikejärv ning nende kahe järve vaheline ala on ehedaks näiteks puutumatus loodusest. 6 km pikkune terviserada kulgeb ümber Kaisma Suurjärve, saad nautida järveäärset ilu, raba- ja metsakeskkonda. 1,5 km rajast on kaetud laudtee-

ga. Rajale jääb mitmeid loodust tutvustavaid infotahvleid ja vaatetorn. Järveäärset puhkealalt saad laenutada paadi ning minna järvele sõudma. Samuti saad seal ööbida ja teha sauna, telkida või peatuda karavanautoga.

IDA-EESTI

Kurtna Matkarada

Alutaguse vald, 41209, Ida-Viru maakond

Kurtna matkarada algab ja lõpeb Nõmmjärve ääres. Tähistatud rada asub Kurtna maastikukaitsealal ja tutvustab erinevaid taimekooslusi, maastikuvorme ja järvetüüpe. Kogu matkaraja pikkus on 4,5–5,5 km, mille jooksul näed 12 huvipunkti ning järvi. Matkarajal on erinevate järvede ääres ettevalmistatud lõkke- ja puhkekohad, kus soovi korral saad ka ujuda.

Eesti pikim trosslaskumine Kiviõli Seikluskeskus

Mäepealse tee 1, 43125

Lüganuse vald, Ida-Viru maakond

Ida-Eesti on eriline paik, seepärast lõpetame siingi ühe erilise võimalusega. Kiviõli Seikluskeskuse üks elamusterohkem atraktsioon on kindlasti Eesti pikim trosslaskumine. Sõit kulgeb mäe tippu ehitatud tornist 600 m kaugusele kulgevat trossi mööda, mille jooksul võib laskumiskiirus tõusta kuni 80 km/h. Laskumise lõpus on turvaline pidurdussüsteem. Trosslaskumise rada asub uues kogupere elamuspargis, kus tegemist jätkub terveks päevaks nii noortele kui ka vanadele.

Rohkem infot matkaradade kohta leiad
www.puhkaestis.ee

TAGASIPÖÖRDUJA! OLEME SULLE TOEKS

Meie eesmärk on aidata Eestisse naasvatel inimestel sujuvalt ühiskonnaga kohaneda ja hoida välisriikides elavaid rahvuskaaslasti tihedalt Eestiga seotud.

TAGASIPÖÖRDUJATE KOHANEMISPAKETI TEENUSED

Tagasipöördujate nõustamine kontoris, telefoni ja e-posti teel, veebikeskkondades
integratsioon.ee/tagasipoordujale

Eesti keele kursused täiskasvanutele Integratsiooni Sihtasutuses
integratsioon.ee/eesti-keele-ope

Eesti keele õppimist toetavad tegevused Integratsiooni Sihtasutuses
integratsioon.ee/sundmused

Tagasipöördumistoetus integratsioon.ee/tagasipoordumistoetus

Kogemuskohtumised integratsioon.ee/kogemuskohtumised

VÄLISRIIGIS ELAVATELE EESTLASTELE

Portaal, mis ühendab üleilmseid eestlasi www.globalestonian.com

Noorte rahvuskaaslaste keelelaagrid Eestis
integratsioon.ee/noorte-rahvuskaaslaste-keelelaagrid-eestis

Väliseesti kultuuriseltside toetuse eraldamine, et aidata kaasa välismaal tegutsevate Eesti kultuuriseltside tegevusele ning Eesti riigiga ühtekuuluvustunde kujundamisele väliseesti kogukondades integratsioon.ee/konkursid

Integratsiooni
Sihtasutus

Sihtasutuse kõikide tegevustega saab tutvuda meie kodulehel integratsioon.ee

Tagasi juurte
juurde!